

Informatívna správa o stave Zákona č. 91/2010 Z.z. o podpore cestovného ruchu

Súčasný stav Zákona č. 91/2010 Z.z. o podpore cestovného ruchu

Zákon o podpore cestovného ruchu, ktorý bol prijatý Národnou radou SR 3. marca 2010, mal nadobudnúť účinnosť 1. januára 2011. Tento zákon upravuje podporu cestovného ruchu v Slovenskej republike, práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pôsobiacich v cestovnom ruchu, tvorbu koncepčných dokumentov a financovanie rozvoja cestovného ruchu. Zákon ustanovuje možnosť založenia oblastných a krajských organizácií cestovného ruchu, prostredníctvom ktorých sa plnia úlohy v oblasti CR na miestnej a regionálnej úrovni. Keďže financovanie v zmysle súčasného znenia zákona (štát poskytne krajskej, resp. oblastnej organizácii dotáciu v rovnakej výške ako budú jej členské príspevky) vyvolalo obavy z prekročenia odhadovaných finančných nárokov na štátny rozpočet , Zákonom č.338/2000 zo 14. decembra 2010 bola účinnosť zákona č. 91/2010 Z.z. o podpore cestovného ruchu odložená na 1. decembra 2011.

Sekcia cestovného ruchu pri Ministerstve dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja v spolupráci so zainteresovanými subjektmi vrátane vyšších územných celkov pripravila novelu zákona, ktorá prechádza v súčasnosti legislatívnym procesom. Dňa 10. augusta 2011 na svojom 55. rokovaní Vláda SR schválila novelu zákona č.91/2010 a poverila predsedníčku vlády SR predložiť vládny návrh zákona v Národnej rade SR. Zákon je navrhnutý na prerokovanie v parlamentných výboroch na mesiac október.

Základné informácie z pôvodného zákona

V zmysle zákona plnenie úloh v cestovnom ruchu zabezpečujú:

- a) Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo"),
- b) vyššie územné celky,
- c) obce,
- d) príspevková organizácia zriadená ministerstvom (SACR)
- e) krajské organizácie cestovného ruchu (založená VÚC),
- f) oblastné organizácie cestovného ruchu (založená obcami) ako organizácie destinačného manažmentu.

Pôsobnosť vyšších územných celkov

Vyšší územný celok v cestovnom ruchu:

- a) môže založiť krajskú organizáciu a podieľa sa na jej spolufinancovaní,
- b) spolupracuje s krajskou organizáciou pri tvorbe programov a plánov hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja na území vyššieho územného celku vrátane

- konceptie rozvoja cestovného ruchu, ročného plánu aktivít a výročnej správy o činnosti organizácie a o vývoji cestovného ruchu na území kraja,
- c) vytvára podmienky na spoluprácu s podnikateľskými subjektmi pôsobiacimi na jeho území,
 - d) vytvára podmienky na osvetu a výchovu obyvateľstva k podnikaniu v cestovnom ruchu,
 - e) spolupracuje s ústrednými orgánmi štátnej správy pri realizácii štátnej politiky cestovného ruchu v Slovenskej republike,
 - f) podporuje rozvoj cezhraničnej, medziregionálnej a nadnárodnej spolupráce v cestovnom ruchu,
 - g) vytvára podmienky na podporné mechanizmy a nástroje, ktoré motivujú subjekty na jeho území k rozvoju cestovného ruchu, zvyšovaniu kvality služieb a konkurencieschopnosti,
 - h) spolupracuje s Radou vlády SR pre jednotnú prezentáciu Slovenska v zahraničí a podieľa sa na vytváraní mechanizmu fungovania jednotnej prezentácie SR v zahraničí.

Pôsobnosť obcí

Obec v cestovnom ruchu

- a) môže iniciovať vznik oblastnej organizácie a podieľa sa na spolufinancovaní jej aktivít
- b) spolupracuje s organizáciami cestovného ruchu pri tvorbe programov a plánov hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja na území obce vrátane koncepcie rozvoja cestovného ruchu na území obce, ročného plánu aktivít a výročnej správy o činnosti organizácie a o vývoji cestovného ruchu na území obce,
- c) tvorí programy, plány, stratégie a koncepcie rozvoja cestovného ruchu,
- d) vytvára vlastné finančné zdroje na realizáciu aktivít v cestovnom ruchu,
- e) buduje infraštruktúru podporujúcu aktivity v cestovnom ruchu, ktorá spadá do pôsobnosti obce,
- f) sústreďuje štatistické údaje o cestovnom ruchu v obci,
- g) spolupracuje s ústrednými orgánmi štátnej správy a s orgánmi vyššieho územného celku pri realizácii štátnej politiky cestovného ruchu v Slovenskej republike,
- i) spolupracuje s Radou vlády SR pre jednotnú prezentáciu Slovenska v zahraničí a podieľa sa na vytváraní mechanizmu fungovania jednotnej prezentácie SR v zahraničí.

Krajská organizácia

- Krajská organizácia je právnická osoba založená podľa tohto zákona, ktorá podporuje a vytvára podmienky na rozvoj cestovného ruchu na území kraja a chráni záujmy svojich členov.
- Členmi krajskej organizácie sú vyšší územný celok a najmenej jedna oblastná organizácia pôsobiaca na jeho území založená podľa tohto zákona.
- Členský príspevok oblastnej organizácie krajskej organizácii je najmenej 15 % z

členských príspevkov získaných oblastnou organizáciou v predchádzajúcom kalendárnom roku.

- Na území vyššieho územného celku môže pôsobiť len jedna krajská organizácia registrovaná podľa tohto zákona.
- Krajská organizácia vykonáva svoju činnosť v súlade so strategickými dokumentmi vyššieho územného celku, podporuje činnosť svojich členov pri tvorbe a realizácii koncepcie rozvoja CR na území vyššieho územného celku a tvorí a realizuje marketing a propagáciu cestovného ruchu.
- Svojimi aktivitami podporuje kultúrny, spoločenský a športový život a zachovanie prírodného a kultúrneho dedičstva a organizuje rôzne podujatia pre obyvateľov a návštevníkov.
- Svojim členom poskytuje poradensko-konzultačné služby.
- Iniciuje alebo zabezpečuje tvorbu, manažment a prezentáciu produktov cestovného ruchu a môže zriadiť alebo založiť turisticko-informačnú kanceláriu,

Oblastná organizácia

- Oblastná organizácia je právnická osoba založená podľa tohto zákona, ktorá podporuje a vytvára podmienky na rozvoj cestovného ruchu na svojom území a chráni záujmy svojich členov.
- Oblastnú organizáciu môže založiť najmenej päť územne susediacich obcí alebo mestské časti v Bratislave a v Košiciach, pričom súhrn počtu prenocovaní v ubytovacích zariadeniach na území členských obcí v predchádzajúcom roku musí dosiahnuť najmenej 50-tisíc prenocovaní.
- Každý subjekt pôsobiaci na území členskej obce alebo na území destinácie, ktorú považuje oblastná organizácia za predmet svojho záujmu, má právo byť členom oblastnej organizácie
- Obec môže byť členom len jednej oblastnej organizácie.
- Oblastná organizácia popri právach a povinnostiach aké má krajská organizácie CR:
 - iniciuje alebo zabezpečuje tvorbu, manažment a prezentáciu produktov CR na svojom území,
 - zodpovedá za aktualizáciu obsahu Integrovaného turistického informačného systému pre územie príslušnej destinácie,
 - mapuje produkty, aktivity a hodnoty cieľového miesta vo svojom území v spolupráci s obcami a zástupcami odbornej verejnosti,
 - spolupracuje s orgánmi obcí pri rozvoji územia v rámci svojej pôsobnosti vrátane spracúvania a realizácie programov jeho podpory a rozvoja,

Financovanie rozvoja cestovného ruchu

Na financovaní rozvoja cestovného ruchu sa podieľajú

- a) štát,
- b) vyššie územné celky,
- c) obce,
- d) fyzické osoby a právnické osoby.

Financovanie organizácií cestovného ruchu (krajských a oblastných organizácií)

Financovanie organizácií cestovného ruchu pozostáva z

- a) garantovaných zdrojov, ktorými sú dotácie zo štátneho rozpočtu, ktoré poskytne štát v rovnakej výške, ako sú členské príspevky obce oblastnej organizácii, členské príspevky VÚC krajskej organizácii a členské príspevky oblastných organizácii krajskej organizácii.
- b) negarantovaných zdrojov, ktoré tvoria členské príspevky ostatných členov, príjmy z činnosti, z predaja produktov a služieb, odmeny za sprostredkovanie, výnosy z činnosti turisticko-informačných kancelárií, príjmy z predaja reklamnej plochy,
- c) členských príspevkov podnikateľských subjektov oblastnej organizácii.

Dotácia

- Dotácia sa poskytne len organizáciám CR registrovaným ministerstvom.
- Dotácia sa poskytuje na príslušný kalendárny rok s výnimkou prvého roku na základe písomnej žiadosti organizácie CR a predloženého projektu, ktorý je zameraný na realizáciu aktivít.
- Dotácia na príslušný rozpočtový rok je rovnaká ako úhrn finančných prostriedkov získaných organizáciou CR z členských príspevkov od obce alebo VÚC, alebo oblastných organizácii za predchádzajúci rozpočtový rok.
- Dotáciu nemožno poskytnúť na mzdy a prevádzkové náklady žiadateľa, splácanie úverov a úrokov z úverov, úhrady žiadateľa z minulých rokov a plnenie záväzkov žiadateľa súvisiacich príjmov a grantov EÚ.

Základné informácie z navrhovanej novely

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.91/2010 Z.z. o podpore cestovného ruchu v znení zákona č.556/2010 Z.Z :

- **mení spôsob financovania organizácií cestovného ruchu** a to stanovením maximálnej výšky dotácie zo strany štátu. Oblastné organizácie budú môcť získať od štátu maximálne 90% súhrnnej hodnoty vybratej na dani z ubytovania vo všetkých svojich členských obciach. Pri krajských organizáciách bude maximálna výška dotácie ohraničená 10% vybratej dane.
- **má motivovať samosprávy, aby zefektívnili výber dane za ubytovanie.** Čím viac vyberú a vložia do organizácie cestovného ruchu, tým vyššie dotácie budú môcť získať od štátu.
- **zruší princíp spájania sa len susediacich obcí.** Minimálny počet zakladajúcich obcí je päť, pričom počet prenocovaní na ich území musí za predchádzajúci rok prekročiť 50-tisíc. Združiť sa bude môcť aj menej obcí ako päť, budú musieť mať však viac ako 150-tisíc prenocovaní za rok.

Pre roky 2012 až 2014 je navrhované Prechodné ustanovenie, aby mohli novo vzniknuté organizácie cestovného ruchu nabehnúť na systémové financovanie svojej činnosti. Vzhľadom na stanovenie rozpočtovej istoty je pre výpočet dotácie navrhnuté použitie dvojročnej periódy, aby požiadavky mohli byť riadne zapracované do návrhu štátneho rozpočtu. Plne sfunkčnený dotačný mechanizmus by podľa tohto zákona začal fungovať až od roku 2015.

Zákon by mal nadobudnúť účinnosť 1. decembra 2012.

Záver:

Zákon o podpore cestovného ruchu prináša efektívny model riadenia cestovného ruchu prostredníctvom organizácií destinačného manažmentu, ktoré majú slúžiť na spoločný postup a vytvorenie určitej synergie pri spolupráci. Tieto organizácie sú podľa tohto zákona definované v 3 úrovniach: Agentúra cestovného ruchu (SACR) – Krajské organizácie cestovného ruchu – Oblastné organizácie cestovného ruchu. Zákon nerieši všetky problémy v oblasti cestovného ruchu, ale prostredníctvom zavedenia systémového financovania na lokálnej a regionálnej úrovni vytvára predpoklady na zvyšovanie konkurencieschopnosti a udržateľnosti cestovného ruchu. V Košickom kraji má potenciál v zmysle tohto zákona podľa údajov Štatistického úradu za rok 2010* vzniknúť 3 – 4 oblastné organizácie cestovného ruchu. Následne po vzniku prvej oblastnej organizácie je možné iniciovať vznik krajskej organizácie. V súvislosti s uvedením zákona do praxe v prvej polovici roku 2012 Referát CR zrealizuje v spolupráci so zainteresovanými subjektmi sériu workshopov v regióne.

*Štatistický úrad SR

Okres Košice mesto – 262.668 prenocovaní za rok 2010

Okres Košice – okolie – 50.980 prenocovaní za rok 2010

Okres Michalovce – 94.267 prenocovaní za rok 2010

Okres Spišská Nová Ves – 125.092 prenocovaní za rok 2010